

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання на базі колишньої будівлі Онопріївського закладу загальної середньої освіти Звенигородського району Черкаської області

16 жовтня 2023 року

м. Черкаси

Мета моніторингового візиту: моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в місцях тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області Тептюк Максим Петрович;

головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Шваля Костянтин Вадимович;

регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області – Синявський Вадим Анатолійович.

Моніторинговий візит проводився у присутності: представника Тальнівського територіального центру соціального обслуговування Тальнівської міської ради Звенигородського району Черкаської області Приліпко Людмили Михайлівни.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

МТП облаштовано на базі будівлі, в якій розміщувався Онопріївський заклад загальної середньої освіти Тальнівської міської ради Звенигородського району Черкаської області.

Дана будівля перебуває в комунальній власності Тальнівської міської ради та, згідно Рішення сесії Тальнівської міської ради Звенигородського району Черкаської області від 06.10.2023 № 31/8-38 «Про передачу в оперативне управління Тальнівському територіальному центру соціального обслуговування нерухомого, рухомого майна» передано в оперативне управління Тальнівського територіального центру соціального обслуговування Тальнівської міської ради Звенигородського району Черкаської області для забезпечення підготовки будівлі для поселення ВПО.

МТП знаходиться за адресою: вул. Шкільна, буд. 2, с. Онопріївка, Звенигородський район, Черкаська область.

Зі слів працівників закладу вказане приміщення подано до переліку МТП, що формується Мініреінтеграції України згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 930 від 01 вересня 2023 року.

Попередній моніторинговий візит проведено 21 березня 2023 року головним спеціалістом відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини — Шваля К.В., за результатами якого надано наступні рекомендації:

Черкаській обласній військовій адміністрації:

- опрацювати питання стосовно забезпечення мешканців сушильними машинами, холодильниками, мікрохвильовими печами, ліками;
- сприяти проведенню ремонтних робіт душових кімнат;
- опрацювати питання щодо можливості облаштування дитячого майданчику на території МКП.
- опрацювати питання щодо дотримання вимог протипожежної безпеки в МКП, а також забезпечення МКП вогнегасниками;
- опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання щодо забезпечення дітей ВПО засобами для онлайн навчання (ноутбуки, ПК або планшети);
- опрацювати питання стосовно проведення інтернету до МКП та вільного доступу до Wi-fi мережі;
- опрацювати питання щодо затвердження Правил внутрішнього розпорядку в МКП;
- звернутися до Тальнівського РВ національної поліції України в Черкаській області щодо вжиття належних заходів дотримання правопорядку в МКП;
- доручити Черкаському обласному центру соціальних служб під соціальний супровід здійснити перевірку сім'ї Савченко Ігора, що проживає в МКП, на предмет складних життєвих обставин.
- опрацювати питання отримання довідки ВПО Курганову Артему Володимировичу та Ходускіну Артему Ігоровичу.

Управлінню ДМС України у Черкаській області:

- сприяти поновленню документів 4 мешканцям МКП, а саме: Добриніна Ганна Андріївна (жодних документів), Шацька Ліна Дмитрівна (жодних документів), Одінаєва Вікторія Михайлівна (жодних документів), Савченко Мілена Ігорівна (дата народження 28.02.2023-відсутнє свідоцтво про народження).

Відділу служби у справах дітей Тальнівської міської ради:

- опрацювати питання стосовно можливих порушень прав дітей на освіту, що мешкають у МКП.

На виконання рекомендацій зазначених у звіті за результатами попереднього моніторингового візиту Черкаська обласна державна адміністрація листом від 20.04.2023 № 01/01-10/3630/01/01-10/9123 поінформувала про опрацювання означених рекомендацій.

Проте опрацьовані не всі рекомендації, а саме щодо:

опрацювання питання стосовно забезпечення мешканців сушильними машинами, холодильниками, мікрохвильовими печами, ліками;

сприяння проведенню ремонтних робіт душових кімнат;

опрацювання питання щодо затвердження Правил внутрішнього розпорядку в МКП;

звернення до Тальнівського РВ національної поліції України в Черкаській області щодо вжиття належних заходів дотримання правопорядку в МКП.

Розташування:

Будівля має два поверхи в яких розміщені ВПО.

У пішій доступності від закладу знаходиться Онопріївська амбулаторія загальної практики (далі – амбулаторія) до якої ВПО можуть звертатися за медичною допомогою. Також, в приміщенні амбулаторії знаходиться аптека. Разом з тим, найближча лікарня знаходиться орієнтовно за 18 кілометрів (в м. Тальне) від МТП.

За словами працівників МТП та проживаючих ВПО, школа, в якій навчаються діти знаходиться орієнтовно за 13 кілометрів від МТП, а також дитячий садок знаходиться орієнтовно за 6-7 кілометрів.

Наповненість

За результатами попереднього відвідування загальна місткість МТП розрахована на 90 осіб. Проте на час візиту 16.10.2023 працівниками МТП повідомлено, що загальна місткість МТП зменшена до 65 осіб, що документально підтверджено не було.

В МТП на час візиту проживають 65 ВПО, з них 19 дітей (11 дівчат, 8 хлопців), 15 осіб пенсійного віку.

В закладі проживають 8 осіб (3 жінок, 5 чоловіків), які мають інвалідність. Проте в ході візиту було виявлено, що в МТП проживає ВПО (27.12.1993 року народження), який має порушення слуху та німий з дитинства. Групу інвалідності отримати самотужки не в змозі. Ним опікується його мати, проте зі слів працівників МТП вона зловживає алкогольними напоями. Поспілкуватися з ними моніторинговій групі не вдалося.

Крім того, в закладі проживає ВПО (05.02.1972 року народження), яка ймовірно має психологічне захворювання та перебуває під опікою своєї матері.

Серед проживаючих в закладі ВПО дві особи не мають жодних необхідних для реєстрації документів, що підтверджують особу. Як результат ці особи не отримують грошової допомоги.

Варто зазначити, що попереднім візитом було встановлено вказаний факт та спрямовано відповідні рекомендації щодо сприяння поновленню документів

вказаних осіб до Черкаської обласної військової адміністрації та Управління ДМС України у Черкаській області. Проте, до цього часу питання залишається не вирішеним.

Умови проживання ВПО в даному МТП відповідають вимогам, передбаченим п.п. 3 п.8 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 930 від 01 вересня 2023 року.

При цьому, в МТП реєстрація та облік проживаючих ВПО ведеться на окремому аркуші паперу з написом «СПИСОК».

Вартість проживання договір на проживання та правила

ВПО проживають в даному МТП безкоштовно. Проте жодного договору з мешканцями закладу не укладено. Також в закладі відсутні визначені Правила проживання внутрішньо переміщених осіб у місці тимчасового проживання.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

В МТП встановлене дров'яне опалення. Температурний режим в приміщенні на момент візиту був в межах норми. Крім того, від мешканців МТП скарг на температуру опалення не надходило. Водопостачання гарячої води забезпечується завдяки встановленим на першому поверсі МТП бойлерам (1 на кухні та 2 в душових кімнатах). Проте, на другому поверсі будівлі відсутнє водопостачання.

Питну воду мешканці МТП набирають з криниці на території закладу. Електропостачання централізоване, на випадок відключення електроенергії в МТП є 2 генератори.

Харчування

На першому поверсі МТП знаходяться 1 кухня де люди готують собі їжу самостійно, також поряд знаходиться кімната для вживання їжі. Кухня та кімната для вживання їжі оснащені столами, двома холодильниками, 7 умивальниками та 2 газовими плитами (на 4 конфорки) і 1 електричною плитою (на 2 конфорки), 2 електричними чайниками, 1 мікрохвильовою піччю. Водночас кухня працює кожного дня лише до 18:30. Тобто після 18:30 доступу до кухні мешканці не мають, оскільки приміщення де розташована кухня зачиняється на замок.

Гігієна

На першому поверсі наявні 2 душові кімнати (окремо чоловіча на 2 кабінки та жіноча на 4 кабінки), також наявний туалет для чоловіків, туалет для жінок та службовий туалет. Проте, в душових кабінках та в туалетах відсутні дверцята або ширми для забезпечення права мешканців закладу на приватність.

У МТП є 4 пральні машини. Випрану одягу мешканці МТП сушать на вулиці або в своїх кімнатах.

Другий поверх санвузлами, душовими кімнатами не облаштований, оскільки таке облаштування не було передбачено технічною документацією на час будівництва МТП.

Прибирання в закладі та в особистих кімнатах мешканці здійснюють самостійно. Проте, мешканці на такий порядок не скаржилися.

Водночас, під час огляду закладу було встановлено, що коридори на поверхах виглядають чистими.

Миючими, дезінфікуючими та медичними засобами ВПО забезпечуються органом місцевого самоврядування.

Сантехніка в санвузлах та душових приміщеннях потребує заміни.

Противожежна безпека

В МТП наявний план евакуації.

Водночас МТП облаштовано вогнегасниками та аптечкою для первинної медичної допомоги (далі – ПМД).

Як укриття використовується підвальне приміщення на дві кімнати, в яких знаходяться місця для сидіння, запас питної води. В укритті відсутній туалет. Натомість наявний стілець для осіб з обмеженою рухливістю, під яким знаходиться звичайне металеве відро.

Безбар'єрність

Заклад має часткову архітектурну доступність для осіб з інвалідністю, зокрема, перед входом в будівлю облаштовано пандус. Разом з цим, туалетні кімнати у закладі не пристосовані для користування громадянами з обмеженими можливостями.

Умови в кімнатах

В кімнатах МТП є можливість розмістити від 2 осіб до 4 осіб, кімнати мебльовані (стіл, шафа, тумба, ліжка, стільці).

На час візиту в кімнатах МТП проживають від 2 до 4 ВПО. Площа житлових кімнат в середньому становить 24 кв.м.

Кожна кімната, в якій проживають ВПО, обладнана ліжками, столами, тумбами, стільцями, шафою. В житлових кімнатах на першому поверсі вікна дерев'яні. Підлога та двері дерев'яні, фарбовані. Опалювальні батареї чавунні. Стіни поклеєні шпалерами, які мають застарілий вигляд.

На другому поверсі в кожній житловій кімнаті вікна замінені на металопластикові. Пліснява в житлових кімнатах відсутня.

Дозвілля

В МТП, поряд з кухнею, розташоване приміщення, частина якого виділена для дозвілля дітей. Крім того, в МТП є спортивний зал та футбольне поле на території закладу.

Біля МТП облаштовано дитячий майданчик.

Доступ до інформації та послуги

В МТП відсутній інформаційний стенд.

З мешканцями працюють психологи, спеціалісти по наданню правової допомоги. Також, зі слів працівників МТП, заклад систематично відвідує сімейний лікар.

Більшість мешканців МТП уклали декларації з сімейними лікарями, інші не виявили бажання укласти відповідні декларації. Скарг щодо доступу до медичних послуг від громадян не надходило.

Майже всі ВПО, що мешкають в закладі отримують допомогу на проживання. Умовами проживання ВПО задоволені.

Зі слів працівників МТП місцеве управління соціального захисту населення сприяє вирішенню питань, що виникають.

Освіта

Діти з числа ВПО навчаються як дистанційно, так і відвідують безпосередньо Кобриново-Гребельський заклад дошкільної освіти «Ромашка», та Соколівоцьку гімназію. До вказаних закладів освіти дітей підвозять три автобуси. Мешканці МТП до інтернету підключаються через мобільний інтернет.

Працевлаштування

На час візиту більшість проживаючих ВПО не виявляють бажання працевлаштуватися. Водночас мешканці закладу, які мають бажання працювати – працевлаштовані.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено із 6 особами.

В ході проведення моніторингового візиту було встановлено, що серед мешканців МТП чимала кількість осіб зловживають алкогольними напоями.

Разом з тим, зі слів працівників та мешканців МТП неодноразово викликали поліцію з цілю заспокоїти осіб у стані алкогольного сп'яніння.

Скарги на працівників МТП відсутні.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту Черкаській обласній військовій адміністрації:

- сприяти у приведенню внутрішньої документації МТП (в т.ч. документації з реєстрації та ведення обліку ВПО, укладенню договорів з мешканцями МТП), забезпечення доступу до інформації ВПО у відповідності до Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 930 від 01 вересня 2023 року;

- опрацювати питання щодо внесення даного закладу до переліку МТП та здійснити виїзний візит до МТП з метою моніторингу стану облаштування згідно вимог Порядку функціонування місць тимчасового проживання

внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 930 від 01 вересня 2023 року.

Тальнівська міська рада:

- забезпечити дотримання вимог визначених зокрема, пунктом 8 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 930 від 01 вересня 2023 року у вказаному МТП;
- облаштування укриття в МТП;
- забезпечити вільний доступ до питної води на другому поверсі МТП;
- облаштувати душові та туалетні кабінки дверцятами або ширмою.

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

**Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини**

Костянтин ШВАЛІЯ

**Регіональний координатор
взаємодії з громадськістю
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини в
Черкаській області**

Вадим СИНЯВСЬКИЙ